

Del af Landbrugets sekundære Prioritetslaan og af den personlige Kredit, hvormed Landbruget arbejder, er ydet det af Privatpersoner, der enten ganske eller tilbøds mangle Evnen til og Forudsætningen for at kunne overse Forholdene og de videre Følger af deres egne Dispositioner og derfor blindt lade sig lede af Stemningens Slagord. Jeg tror, at dette er ganske rigtigt; men jeg ønsker kun at benytte Øjeblikket til at henlede Opmærksomheden paa, at dette jo netop ogsaa gælder i meget høj Grad om og er blevet gjort gældende med Hensyn til hele Industrien, og at det derfor vilde være ønskeligt, at man ogsaa fik Øjnene lidt op for, at det netop er den Vansteligighed, hvorunder Industrien lider, hvorfor der ogsaa med god Grund i de senere Aar er sket Bestræbelser for at staffe Industrien Afgang til ikke just billigere, men flere Aar gennem Kreditforeningerne. Jeg skønner ikke heller ret, hvorledes man her fra Rigsdagens Side vedblivende Aar efter Aar vil nægte de industridrivende Gennemførelsen af dette Billighedstrav, saa at de saa Lov til ved egne Kræfter at danne en saadan Kreditforening samtidig med, at man vil give Landbruget Statsgaranti for at komme ud over ganske de samme Vansteligheder. Jeg haaber derfor, at Fremkomsten af dette Lovforslag maa bidrage til at bane Vejen for, i rigtig Erkendelse af den Stilling, hvori Industrien i saa Henseende staar, at skabe en større Beredvillighed til at gøre lige Ret og Sket mod Industrien. — Jeg vender derpaa tilbage til Forslaget om at give Statsgaranti. Her er der forekommer det mig imidlertid, en ikke ringe Uklarhed til Stede i Lovforslaget, hvilken allerede berøres af den højtærede Indenrigsminister. Det hedder nemlig, at Finansministeren „bemyndiges til af Statskassen at indstøde i Laanekassen som Sikkerhed for dennes Forpligtelser et Beløb af 10 pCt. af Laanekassens Indstudsum, dog ikke under 1 Million Kroner og ikke ud over 3 Millioner“. Dette Udtryk „at indstøde i Laanekassen“ tyder egentlig ikke paa, at dette Beløb skulde ligge blot som en Garantikapital; det synes at tyde paa, at Laanekassen skulde kunne virke med dette Beløb, at det er en Indstudsum, som Indstudsummerne i Sparekasser og Banker. Man maatte derfor i ethvert Tilfælde ønske et noget klarere Udtryk for, hvad Meningen virkelig er. Efter de Lovforslaget ledsagende Bemærkninger eller „Grundlinier“, som de kaldes, synes det at være Meningen, at Beløbet skulde være en Garantikapital, der kun skulde benyttes til i paakommende Tilfælde at dække

Tab; om saa atter disse Tab skulle refunderes Statskassen, og den stillede Garantium holdes saa vidt muligt intakt, kan man ikke se af de Udtryk, der ere brugte i Lovforslaget. Ogsaa paa dette Punkt trænges der vistnok til noget nærmere Bestemmelser. At Beløbet er sat til 10 pCt. af Laanekassens Indstudsum, er jo næppe overdrevent, men hvorfor det ikke maa sættes til under 1 Million Kroner, saa længe man ikke ved, hvor stort et Omfang hele Virksomheden vil saa, kan jeg ikke ret forstaa. Det var dog tænkeligt, at det vilde vise sig, netop paa Grund af de Vansteligheder, jeg tillod mig at paapege, at Kassens Virksomhed vil saa et betydelig mere indstrænktes Omfang, end man maatte har tænkt sig, og at der derfor ikke vil være et rigtigt Forhold mellem den Kapital, der virkes med, og 1 Million Kroner fra Statskassen. — I det hele taget kan jeg slutte mig til den højtærede Indenrigsministers Paavisning af, at Lovforslaget er altsfor magert, og navnlig da, som han fremhævede, at det aldeles ikke ses af Lovforslaget, hvad der egentlig er Formaalet og Opgaven for denne Centrallaanekasse, hvilket Virksomhedsomraade den har, og hvilke Grænser den har. Efter Lovforslaget kan Bestyrelsen og Indenrigsministeren i Grunden blive enige om alt muligt, thi de „Grundlinier“, der følge med Forslaget, have i og for sig ikke nogen bindende Karakter. I selve Lovforslaget findes kun en Bemyndigelse for Indenrigsministeren til at tilstaa en Centrallaanekasse for det danske Landbrug visse Begunstigelser, men hvad Centrallaanekassen i øvrigt skal gaa ud paa, hvorledes den skal virke, hvilke Opgaver og Formaal den har, siges der i Virkeligheden aldeles intet om. I den Henseende trænger Lovforslaget ganske sikkert til et tydeligere Indhold. — Der er endnu et Punkt, jeg skal berøre. Det forekommer mig, det er et besynderligt Udtryk, der bruges i § 3, hvor det hedder: „Skulde Laanekassens Direktion efter Indenrigsministerens Skøn forringe Sikkerheden for Laanekassens Midler“; thi jeg forstaaer ikke, hvad det vil sige, at Direktionen „forringer“ Sikkerheden, med mindre det skal sige, at den ublaaner mod en saadan Sikkerhed, som i og for sig maa anses for uforsvarlig ringe; ellers vil Forringelsen af Sikkerhed jo nærmest skyldes Debitorerne og i alt Fald kun mangelfuldt Tilsyn fra Direktionens Side. Ogsaa paa dette Punkt turde man vistnok ønske en lidt anden Redaktion. — Endnu skal jeg kun pege paa et Punkt, og det er § 2 c, der indeholder en Bestemmelse om, „at den i den almindelige